

det Betegnende i selve Æhendeforholdet. Det Betegnende i Æhendeforholdet skriver sig fra den Tid, da her var en heel Klasse Fok, som lovbundent skulde tage fast Tjeneste, og fra den Stund, dette ophørte, er der som borgerlig Stilling ikke egentlig noget Betegnende for at være Æhende. Denne Betragtningmaade har jeg gjort gjældende, saasnart Æhendeloven kom under Omtale; jeg gjorde opmærksom paa, at saaledes som vore borgerlige Forhold nu ere, kunde der, naar Æhendeloven egentlig gik over til at stemple dette Forhold som et Contractforhold, hvor kun visse enkelte, almindelige Contractformer vare forudsatte, hvis ikke private Contractforhold traadte imellem, fra det Diebliff af, da der forelaa en Æhendelov, der i det Væsentlige bevarede dette Forhold, og naar den øvrige politiske Stilling var, som den var — ikke indføres nogen Skudsmaalsbog eller haandhæves noget som helst Skudsmaalsforhold, idet Skudsmaalsbogen da blev et Straffemiddel imod Æhendet fra Huusbondens Side, en Bevning fra Huustugten, der var slet bestemt og savnede det, der stod bagved, navnlig den Ansvarlighed, der maatte være tilstede for en forsvarlig Udførelse af Huustugten. Derfor raadede jeg til at gaae et Skridt videre, hvortil vi dog lidt efter lidt ville blive tvungne, nemlig at opgive alt Skudsmaal og indføre det, som efterhaanden, som Forholdene i Samsundet blive løsere, bliver mere nødvendigt, nemlig, at ethvert Individ i Samsundet, fra en vis Alder, er optaget paa en positiv Maade i Samsundet og har et Middel paa den ene Side til at kunne godtgjøre, at han er den, han udgiver sig for at være, og paa den anden Side til at kunne tvinges til at paavise, hvem han er. Dette meente jeg skulde stee ved en Kjendingsbog. Enhver Person, der naaede 15 Aars Alderen, skulde være forshinet med en saadan Kjendingsbog, som tillige blev en Opholdsbog derved, at Vedkommende maatte gjøre Rede for, naar han skiftede sit Domicil — dermed mener jeg ikke, naar han rejser fra det ene Sted i Landet til det andet, men naar han stifter Bolig —, eftersom det er nødvendigt, jo friere Forholdene blive, at de enkelte Personers Domiciler blive bedre kjendte. Dette gif man ikke ind paa den

Gang; man beholdt Skudsmaalsbøgerne i en Stilling, som ikke gav Æhendet nogen Ret til at fordre Skudsmaal, men som paalagde — og saaledes er Stillingen for Diebliffet — Huusbonden en Ansvarlighed for Æhendets Opførelse i den kommende Stilling, saafremt han havde forsomt at give et Skudsmaal, hvorved den Paagjældende, der senere vilde tage Æhendet i Tjeneste, kunde være bleven adbaaret. Der som et Æhende havde været nro i sin Tjeneste og forlod denne Tjeneste, og der derom ikke blev givet Paategning i Skudsmaalsbogen, og Æhendet kom i en anden Tjeneste og der atter begik en lignende Forbrydelse, kunde den forrige Huusbond ved sin Tausshed blive draget til Ansvar. Saaledes er Forholdet nu, og dette Forhold har, saa at sige, viist sig umuligt at opretholde. (E. M. Jespersen: Maa jeg bede om Ordet?) Det har viist sig umuligt at opretholde for ramme Alvor, at Huusbonden er berettiget til at skrive et Skudsmaal og Æhendet ikke berettiget til at kræve et Skudsmaal. Det er en vrang Stilling fra begge Sider. Nu kom man forrige Aar til, at ville bryde dermed; og det Forslag, der nu ligger for, er et Vidnesbyrd om Udbyttet af den Forhandling, der her og senere i Udvalget har fundet Sted, og som saadant bringes det frem. Det havde nu været min Mening, at man havde gjort rettest i at gjøre dette enkelte Skridt. Det er klart og tydeligt, at der endnu er Mange tilbage, og deriblandt det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 7de Valgkreds (Casø), der ikke rigtigt have opfattet denne Sag, og som ikke kunne forstaae, hvorledes Forholdet kan udvikle sig ganske simpelt. Det ærede Medlem har ikke lagt nok Mærke til, at den Magt, som han vil lade Huusbonden beholde til sit Forsvar, derved at der skal skrives i Æhendebogen, fra hvilken Tid og til hvilken Tid Æhendet har været i Tjenesten; taber hele sin Betydning for hele den overveiende Deel af Æhendet, der for Diebliffet tjener ugeviis. Han vil finde en Mængde af Skudsmaalsbøger, hvori der er Tale om 1, 2, 3 og 4 Ugers Tjeneste, og det Vidnesbyrd, der gives for en saadan Tjeneste, er ikke noget Vidnesbyrd, der betyder Noget. Det kan lige saa godt give et Vidnesbyrd om Huusbondens